

Tavan eltir slóðina hjá føroyingum

SILDAFRAMLEIÐSLA HEVUR RØTUR NÓGV HUNDRAÐ ÁR AFTURI Í TÍÐINI, OG SØGUR ERU UM, AT GAMLI TRÓNDUR Í GØTU FYRI MEIRA ENN TÚSUND ÁRUM SÍÐAN FERÐAST NIÐUR TIL DANMARKAR Á SUMRI AT KEYPA SILD. Í SILDAVERTÍÐINI Í HEYST HEVUR TAVAN Í LEIRVÍK TIKIÐ UPP AFTUR TÁTTIN AT SKERA SILDABITAR, SUM EITT NÚ BAKKAFROST Á GLYVRUM ARBEIDDI VIÐ Í SÍNARI TÍÐ

Vilmund Jacobsen

Tavan í Leirvík hevur gjørt íløgur í maskinur í samband við eina royndarverkætlan at gagnnýta og meirvirka sild, og aftan fyri hesa verkætlan liggur ein longri søga.

Stjóri í Tavuni er Ingvar Joensen, og tá Sosialurin vitjaði í Leirvík herfyri, hittu vit bæði stjóran og íbirtaran, Johan Mortensen, ið partvís arbeiðir sum konsulentur.

Á vitjanini í Tavuni fingur vit høvi at síggja royndarframleiðsluna, og vit sóu, hvussu sildalínan er uppbygd - frá tí, at fiskurin kemur í tangabili í túnið, til sildabitararnir verða koyrdir í tunnur við laka.

Um miðjan november í ár sendi Tavan fyrstu 200 tunnurnar við sildabítum í bingju til svenska keyparan, sum hevði ein mann í Føroyum, meðan fyrstu sildanøgdirnar vórðu virkaðar.

Ingvar Joensen sigur, at afturmeldingarnar úr Svøríki hava verið góðar, og Tavan fekk eina samlaða bílegging í heyst á 2000 tunnur.

Henda dagin, Sosialurin vitjaði, kom tangabilur við sild, sum Finnur Friði hevði fiskað, og bilurin kom við jøvnum millumbili, soleiðis sum tey á virkinum megnaðu at arbeiða sildina undan.

- So leingi, sum sildin liggur í sjógvi í keltitangum umborð á skipinum, har kuldin er minus eitt stig, liggur hon best, og tí taka vit

íkki meira inn á virkið í senn, enn vit brúka so hvørt, sigur Ingvar Joensen.

Stjórin vísir á, at framleiðslan av sildabítum í Tavuni ta fyrstu tíðina lá um 140 tunnur um døgnið, men málið var í fyrstu syfti at koma upp á 200 tunnur og seinni kanska upp á einar 12-14 tunnur um tíman við einari maskinu.

At gera meira við sild

Ingvar Joensen og Johan Mortensen hava havt ymiskt samstarv í skjótt 15 ár, og eitt nú hevur konsulenturin og íbirtarin tikið eina hond í við at útflyta og selja eitt nú rogn og brisling.

Johan Mortensen vísir á, at á ferðum uttanlands eru teir ofta komnir í samband við innflytarar av sild.

- Svøríki telist millum tey lond, sum brúka ógvuliga stórar nøgdir av sild, og teir keypa nógv úr eitt nú Noregi. Okkara ynski og hugsan í nógv ár hevur verið, at høvdu vit bara kunnað gjørt okkurt meira við sildina í Føroyum, soleiðis sum føroyingar áður gjørdu, tá sildin skapti nógv arbeiðspláss.

So hendi tað, at meira pelagiskur fiskur kemur í okkara sjógv, og keyparar síggja, at sildin gongur meira og meira vesturyvur.

- Tað er eisini henda gongd, sum serliga í seinastuni hevur fingið sviar at spyrja, um tað ikki ber til at fáa sild úr Føroyum. Vit fegnast um tey uppsjóvarvirki, sum eru komin í gongd

í Føroyum; tey størstu í Kollafirði, Tvøroyri og Fuglafirði. Her verður sildin serliga heilfryst, meðan bert ein minni partur verður skorin.

Johan Mortensen sigur, at tað, sum Tavan alla tíðina hevur miðjað eftir, er at koma inn á tann marknaðin, har sildin verður skorin í bitar í Føroyum og latin í gløs sum konserves. Hetta er nevniliga ein ógvuliga stórur marknaður í Skandinavia.

- Eg eri tiskil ógvuliga fegin um, at Tavan í ár hevur gjørt íløgur í maskinur, samstundis sum vit hava fingið keyparar til sildabitararnar, og eg fegnast ikki minst um, at vit nú eru komin í gongd við hesi royndarverkætlan, sigur íbirtarin.

Ov tíðliga at meta um

Ingvar Joensen, stjóri í Tavuni, sigur, at sildin fyrst er farin um eina skiljmaskinu, og haðani úr kørunum í ein vaskipavn. Úr pavninum

kemur sildin inn í skerihøllini, har hon á bondum verður lyft upp til flakamaskinuna. Úr flakamaskinuni fara fløkin í eina aðra maskinu, sum sker bitarnar.

- Sildabitararnir fara í tunnur, og her fara umleið 84 kilo í hvørja tunnu, sum gevur umleið 5.200 bitar tilsamans.

Stjórin vísir á, at allir bitarnir eru líka langir, og tað merkir, at teir aftaru verða eitt sindur lættari enn teir, sum eru skornir fremri á sildini.

Síðan verða bitarnir sukursaltaðir og kryddaðir í tunnur.

Johan Mortensen sigur, at sildabitararnir fara í miljónir av gløsum í Svøríki, og sviar eru kendir fyri at eta nógva sild, soleiðis sum teir altíð hava gjørt.

Hann vísir á, at í londunum rundan um okkum hevur sild verið etin í langar tíðir, og sildamarknaðurin í Skandinavii er velduga stórur.

Her kemur sildin úr tangabili og beint inn í kørini í Tavuni

Sildin er farin um skiljmaskinuna og stendur nú í kørunum

Úr kørunum fer sildin upp í henda pavnin og haðani inn í framleiðsluhøllina